

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

13. Angeli ad gloriam electi sunt, non electione gratiæ sed meritorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

ipse faceret etiam de malefaciente. Et rationem istius rei eandem prorsus reddit, quam nos reddidimus; quia tunc & velle & nolle, perseverare & non perseverare, propter maximam statum istius libertatem, relictum erat in libero voluntatis arbitrio: Sic enim, inquit, oportebat

In Enchirid.
ad Laurent.
c. 105.
Ibid. c. 106.

primum hominem fieri, ut & bene velle posset & male. Nunc vero, ut statim addit, voluntas sub servitute peccati detinetur, qua fit ut bene velle non possit, sed voluntas per Christi gratiam debeat liberari & preparari. Similiter ista ratio est, cur Augustinus nunquam discretionem quæ vel in Angelis facta est, vel in hominibus innocentibus futura fuisset, gratiæ vel prædestinationi sed potius meriti tribuat, quibus videlicet ipsi seipsum, sponte sua bene vel male operando, discernent. Quod sicut ex eius principis iactis apertissime sequitur, ita in libris de Civitate Dei ipse non obscure propalavit, quando de hominibus jam peccato perditis dixit: Non eos iam meriti, quandoquidem universa massa tanquam in vitata radice damnata est, sed gratia discernens. Vbi duplici modo indicat, in statu innocentie fuisse meritis discernendos, tum ex eo quod dicat, non eos iam discernens, tum quia causam affert, quia massa videlicet damnatione vitata est, hoc ipso nimirum palam indicans, olim cum esset massa integerima, non opus fuisse ut eos gratia discerneret, qui propriis meritis, hoc est, propria voluntate & libertate, quamvis non sine gratia, discerni potuissent. Nam inde fuit, quod locum illum Apostolicum: *Quis enim se dis-*

Lib. 14. de
Civ. c. 26.

cernit? nunquam nisi de hominibus lapsis, de quibus & Apostolus intellexit, intelligat.

Et sane cum Augustinus tam sollicitè tractat, adiutorium primi hominis & Angelorum non fuisse tale quæ fieret ut perseverarent, sed tantummodo sine quo perseverare non possent, hoc est, non fuisse tale quo Deus Angelis aut hominibus velle & perseverare donaret, sed tale quo velle & perseverare in eorum proprio relinqueretur arbitrio, ut sua sibi ipsi voluntate, quamvis non sine adiutorio, velle & perseverare donarent; impossibile profecto est, etiam solo naturali lumine rem istam metiendo, ut per ipsum adiutorium gratiæ discernentur. Nam usque ad ipsum nutum voluntatis accedentem, nulla adhuc discretio est, sed omnes in hæsitando pares: ipsum vero nutum voluntatis quo discretio fit, non tribuit, aut facit adiutorium, quia non est tale, quo fiat ut velint, seu, quo Deus donat ut velint, sed tantummodo, sine quo non velint, aut velle non possint. Ergo ex ipsa natura talis adiutorij, implicat contradictionem, ut adiutorium istud unquam eam discretionem afferat. Nam afferre discretionem non est aliud, quam efficere ut velint; istud autem adiutorio Angelico & primi status ex diametro adversatur. Est enim ipsissima natura adiutorij status lapsi; per quod ideo nunc discrevit hominem ab homine Deus, quia per illud operatur ac donat ut velint. Necesse est igitur ut Angeli sancti non gratia adiutorio, sed meritis suis, seu propria voluntate discreti sint.

CAPVT XIII.

Angeli ad gloriam electi sunt, non electione gratiæ, sed meritum.

QVOD si electio seu prædestinatio gratiæ non habuit in Angelis locum comparatione perseverantia, respectu gloriæ multo minus. Gloria enim proprie in ipsis fuit merces meriti, quo in veritate steterunt. Si ergo meritum non fuit ipsis specialis gratiæ donum, nec merces meriti esse potest. Nam in ipsa etiam ratione mercedis quædam oppositio includitur ad gratuitum donum. Vnde Apostolus de electione gratiæ, vi cuius sit gratuitum donum: *Quod si gratia, iam non ex operibus, alioquin gratia iam non est gratia.* Merces ergo operum, hoc ipso quo debetur operibus, non potest esse gratia, nisi opus cui merces debetur ipsum sit gratia, juxta quod Augustinus dicit: *Electi sunt per electionem gratiæ, non præcedentium meritum, quæ gratia est illis omne meritum.* Nam ista sola consideratione dictum ab Apostolo vult Augustinus respectu lapsorum hominum: *Gratia Dei vita æterna, quia videlicet vita bona, cui redditur, nihil aliud est nisi Dei gratia.* Ex hoc ergo principio concludit hoc ipsum Augusti-

1. de Cor.
c. 7.

1. de grat.
c. 10. art.
1. 2.

anus, de quo satagimus: præmium scilicet per mansionis, id est, (non posse servire peccato) quod in vita æterna datur, non fuisse sanctis Angelis, nec Adamo, si persistisset, futurum gratiæ donum, sed meriti mercedem, quamvis nunc è contrario, lapsis sit gratuitum gratiæ beneficium: *Quid erit autem liberius libero arbitrio, quando non poterit servire peccato, & gratis. quæ futura erat & homini, sicut facta est Angelis sanctis merces meriti.* Nunc autem per peccatum perdit bono merito, hoc est, potestate habendi meritum per liberum arbitrium, non sine gratia ut explicatum est, in his qui liberantur factum est donum gratiæ, quæ merces meriti futura erat. Hoc est, gloria nunc est homini donum gratiæ, quia meritum cui redditur, donum gratiæ est. Tunc autem gloria non erat futura donum gratiæ, sed, quamvis non absque gratia, humanæ libertatis officium. De qua natura mercedis, & quod præmium non esset Angelis specialis gratiæ donum, plura diximus, cura de meritis primi hominis ageremus.

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

R. 4

gloria

Vid. lat. lib.
de stat. primi
hom. c. 16.

Hoc in Angelis non fuit gratuitum gratia donum, sed merces quae merito non donato debeatur, ergo non fuit Angelis praedestinata praedestinatione gratiae. Nam illa sese invicem consequuntur, per gratiam dari & per gratiam efficaciter praedestinari. Si enim in tempore aliquid ex merito liberi arbitrii, hoc est, ex tali merito quod non est gratiae donum, a Deo datur, profecto ex tali merito efficaciter praedestinatur. Hoc enim est argumentum, quod contra Massilienses format Augustinus, ut supra diximus.

Nec vero hic opponi potest, gloriam posse gratis praedestinari, quamvis in tempore ex meritis detur; eo quod nunc in hominibus ita res ipsa fieri videatur. Hoc enim tunc tantummodo verum est, quando simul ipsa merita quibus gloria in tempore reddenda est, gratis praedestinantur. Tunc enim illa tota series beneficii, quo quis vult huius, non alteri gloriae tanquam praemium meritorum, quae ipsa gratis donanda praeparantur, profusum gratuito praedestinatur. Sed hoc in praesenti casu non potest habere locum. Iam enim demonstravimus merita non esse Angelis gratis data aut praedestinata, sed propria libertate, quamvis non sine gratiae adiutorio comparata. Ergo propter illa non potest Angelis gloria ex gratia praedestinata dici, sicut nec in tempore gratis data est, sed merces meriti fuit.

Cum ergo gloria non fuerit Angelis gratiae praedestinatione praeparata vel data, necesse est, illius praedestinationem fuisse meritorum. Nam gloriae ipsi aliqua ratione praedestinata esse, juxta divi Augustini principia, negari nullo pacto potest. Si enim damnatio impij Angelis praedestinata fuit, quanto magis iustis & sanctis gloria? Quod ex ipsa quoque praedestinationis notione, quam ex Augustino & Fulgentio supra dedimus, non minus certum quam perspicuum est. Quis enim Angelis in caelo gloriam contulit nisi Deus? Nec enim ipsi seipso sublimis illius contemplationis & beatifici amoris beneficio glorificare & beare potuerunt. Itaque non uno loco sanctus Augustinus tradit, Deum esse qui non solum homines, sed & Angelos beatos facit & eis beatitudinis praemium tribuit, ut in libro decimo quarto de Civitate Dei: *Donec, hominibus in statu innocentiae, alia maior felicitas daretur, quae beatissimis Angelis data est.* Et in libro vigesimo secundo ejusdem operis: *Qui casum, inquit, Angelorum voluntarium iustissima poena sempiternae infelicitatis obstrinxit, atque in eo summo bono permanentibus ceteris, ut de sua sine sine permissione certi essent, tanquam ipsius praemium permissionis dedit.* Itaque alibi generaliter dicit, quod *Deus praevidet quid de iustis impijsque facturus sit.* Quibus verbis ipsa

praedestinationis definitio, prout ab Augustino sepe tradita est, comprehenditur. Si ergo Deus eos glorificavit, hoc est, gloriam contulit, si Deus eis praemium permanentis dedit beatosque fecit, profecto se gloriam ut praemium eis daturum, & beatos facturum esse praescivit, ergo gloriam eis praedestinavit. Non autem praedestinatione gratiae, propter causam quam diximus, ergo praedestinatione meritorum: qualis est etiam praedestinatio damnationis, sed haec in malo, illa in bono. Haec igitur videtur esse ratio, cur in omnibus operibus Augustini nusquam reperitur, Angelos esse praedestinos. Nam, ut supra diximus, praedestinatio alicujus simpliciter dicta illa dicitur, quae Deus creaturam rationalem, ab initio usque ad finem, per donum aut opus suum beatificandam suscipit. Quod si qua tamen de Angelis hujusmodi locutio reperitur illa intelligenda esset, ut significaretur Deus eis vel sanctitatem illam in qua creati sunt, (de qua, quia res aperta est, nos non agimus) electione gratiae; vel certe beatitudinem electione meritorum praedestinasse: quo sensu dixit impios non solum ad meritum, ad mortem, ad supplicium, sed etiam damnandos praedestinos, ut supra vidimus. Multo ergo potius dici possent sancti Angelis, non quidem ad perseverantiam, quae volendo reinetur, sed praedestinatione gratiae ad sanctitatem, cum qua conditi, vel ad gloriam, ad vitam aeternam, ad praemium beatitudinis, adeoque beandi, praedestinati, praedestinatione non gratiae sed meritorum, quae Angelos ipsos sua voluntate, non sine gratia facturos, non se per gratiam specialiter facturum aut donaturum esse praescivit. Et sic fortassis locus iste de Civitate Dei intelligendus est, ubi sanctus Augustinus dicit, quod si felicitas in primis hominibus mansisset donec praedestinatorum sanctorum numerus completetur, alia maior eis daretur, quae beatissimis Angelis data est. Vno enim ex tribus modis exponi potest, vel ut praedestinatio respiciat sanctitatem, & numerus sanctorum praedestinatorum dicatur, quia omnes omnino beatificandi ad sanctitatem gratuito praedestinati sunt; quia gratuito vel in ipsa creatione, vel in restauratione factificati: vel secundo, ut sancti omnes praedestinati etiam ad gloriam asserantur. Nam & istud verum est, partim electione gratiae, partim vero meritorum. Vel denique tertio praedestinatorum sanctorum numerus dicatur, pro praedestinato sanctorum numero, ut non sancti omnes generaliter praedestinati, praedestinatione videlicet gratiae, dicantur ad gloriam seu beatitudinem, sed numerus tantum; quod inde valde verisimile est, quia hoc in eodem illo libro aliquoties, & in alijs locis asserit, ut paulo latius inferius dicturi sumus.

Vide lib. 3.
de lib. arb.
c. 3.

Lib. 14. de
Civ. c. 10.

Lib. 22. de
Civ. c. 1.

Lib. 3. de lib.
arbit. c. 3.

Lib. 14. de
Civ. Dei
c. 10.